

ТЕОРІЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ БУХГАЛТЕРІВ І АУДИТОРІВ

*Маліков В.В. , д.держ.упр., професор
Сліпченко Є.С., слухач магістратури
Центру підвищення кваліфікації та індивідуальної післядипломної
освіти
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Ринкове ведення господарства спонукає до необхідності оперативного реагування на зміни зовнішнього середовища, і управлінські рішення стали повсякденною роботою не тільки апарату управління, а й економічних і фінансових служб підприємств. Фінансовий і управлінський облік, аналіз і внутрішній управлінський аудит, як і раніше, надають всю інформацію щодо стану підприємства і його проблеми. Принципово новим стало те, що показники, моделі і методи, якими оперують ці служби, остаточно закріпили за собою статус мови бізнесу і засоби не тільки оцінки готових управлінських рішень, а й їх підготовки, обґрунтування і аналізу. Статус бухгалтера і аудитора зріс відповідно до рівня особи, яка приймає рішення.

Отже, спочатку слід виявити характеристики, які повинні бути притаманні фахівцям з управління, якими і є бухгалтери та аудиторі. До таких характеристик можна віднести:

- рівень готовності до роботи;
- ступінь самостійності;
- наявність ініціативності;
- високий рівень надійності виконаних робіт;
- наявність здатності переконувати;
- навик співпраці;

- ділова контактність;
- вміння працювати в команді;
- вміння мотивувати і координувати роботу співробітників;
- психологічні характеристики особистості [1].

Із збільшенням управлінської навантаження бухгалтера і аудитора зросла і його особиста відповідальність. Саме на цей рівень роботи і повинен виводити випускника вузу навчальний процес за спеціальністю «Облік і оподаткування».

Молодий фахівець повинен бути здатний: прийняти рішення; проконтролювати його виконання; дати оцінку отриманим результатам.

Підготовка якісних фахівців для нової бухгалтерії має на увазі не тільки вироблення професійних навичок, а й розвиток особистості студента. Розвитку цих здібностей перешкоджають особистісні обмеження студентів.

Особистісні обмеження - одне з основних понять теорії особистості - розуміється як фактор, що стримує потенціал і погіршує результати роботи, воно може відноситися до будь-яких систем - до організацій, колективів, або окремої людини. Теорія особистісних обмежень була запропонована вперше М. Вудсток і Д. Френсісом в проблемній роботі «розкутий менеджер» [2], і відповідно до неї, всі фахівці володіють можливостями розвивати і підвищувати ефективність своєї роботи, але з причин, частина з яких лежить на поверхні, а частина обумовлена минулим і втрачається, у них є області недорозвинених здібностей [3]. Таким чином, слід здійснити обґрунтування значущості зняття особистісних обмежень при підготовці бухгалтерів і аудиторів і розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення даного процесу.

Необхідно здійснювати постійний саморозвиток системи в навколишньому середовищі, в тому числі саморозвиток студента у вузі.

Теорія обмежень стверджує, що найбільш ефективним практичним способом саморозвитку є - вивчити, зрозуміти і подолати обмеження, що перешкоджають успіху і особистого росту. Професійна практика студентів дозволяє найбільш ефективно і прискорено вирішувати завдання саморозвитку, якщо використовувати спеціальні алгоритми і тести теорії обмежень.

Алгоритми теорії обмежень в першу чергу спрямовані на перевірку здібностей, які вже є в студентів, та на пошук шляхів подальшого розвитку як особистісних, так і ділових якостей фахівця. Можна виділити два основних етапи: 1) виявлення особистих і групових обмежень; 2) використання алгоритмів подолання обмежень, які були виявлені на 1-му етапі, для удосконалення як окремих особистостей, так і групи в цілому.

У рішенні задач управління від фахівця з обліку і аудиту будуть необхідними, на погляд автора, наступні здібності та навички:

- вміння управляти собою;
- наявність раціональних особистих цінностей;
- вміння чітко визначати особисті цілі;
- вміння робити акцент на безперервне особисте зростання;
- навик вирішення виникаючих проблем;
- навик прояви винахідливості;
- здатність до нововведень;
- висока здатність впливу на оточуючих;
- знання сучасних підходів у сфері управління;
- вміння постійно розвивати здатність до керівництва;
- вміння навчати і розвивати не тільки себе, але і підлеглих;
- навик ефективно формувати і розвивати не тільки окремих підлеглих, а й робочі групи в цілому.

Все це розцінюється як фактори успіху [4]. Вважається, що кожен із чинників в рівній мірі має відношення до будь-якої управлінської ситуації, а, взяті разом, вони надають кожному студенту можливість оцінити свою спроможність у виконанні професійних і посадових обов'язків. Коли будь-які з навичок або здібностей відсутні, виникає обмеження. Кожен студент складає список своїх обмежень.

До найбільш поширених особистісних обмежень слід відносити: невміння вирішувати проблеми; нестача творчого походу; невміння управляти собою; нестача розуміння особливостей управлінської праці; нечіткі особистісні цінності; нездатність впливати на людей. Наведені обмеження можна частково зняти в процесі професійної практики, використовуючи для кожного з них свої особливі методики.

Отже, окреслені особистісні обмеження слід вивчати та піддавати глибоким дослідженням з метою їх часткового коригування, вдосконалення саморозвитку, зрозуміння власних особливостей студентів, подолання або використання найбільш придатних з них для ефективної професійної діяльності у сфері обліку і оподаткування.

Література:

1. Веснин В. Р. Управление персоналом. Теория и практика : [учебник] / В. Р. Веснин. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект/ - 2011. – 688 с.
2. Mike Woodcock, Dave Francis. The Unblocked Manager. /A practical guide to self development. – 2012. – ISBN 0-7045-0523-1 (Великобритания).
3. Мескон М. Основы менеджмента / Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. – М. : Дело. – 1994. – 710 с.
4. Филонович С. Р. Лидерство и практические навыки менеджера / Филонович С. Р. // Модульная программа для менеджеров. – М. : ГУУ – НФПК. – 2010. – 311 с.